Zaaknr. 1072771
Kenmerk 1072772

MEDEDELING VOOR HET ALGEMEEN BESTUUR

Onderwerp: Maatschappelijke opgaven i.r.t. waterbeheerprogramma 2028-2033
Portefeuillehouder: B.J.J. Bengevoord
Programmadirecteur: Arthur Meuleman

Aanleiding

Brabantse Delta werkt aan het Waterbeheerprogramma 2028-2033. Dit programma bepaalt de strategische koers en doelen van het waterschap voor de komende zes jaar. Het algemeen bestuur wordt stap voor stap betrokken bij de ontwikkeling van het nieuwe programma. Hoewel het waterbeheerprogramma een uitvoeringshorizon heeft van zes jaar hebben we afhankelijk van het vraagstuk of de transitie opgave verder vooruit in de tijd gekeken.

Het afgelopen half jaar hebben wij in de vergaderingen van de commissie Bestuur, Strategie en Internationaal beeldvormend gesproken over de uitgangspunten van het waterbeheerprogramma en de tussentijdse beelden die naar voren komen uit het participatietraject.

In twee beeldvormende AB-vergaderingen ter ondersteuning van de commissies hebben we gesproken over de opgaven die op Brabantse Delta afkomen (4 maart 2026) en over wat voor een waterschap wij willen zijn in een veranderende wereld (24 juni 2026).

Doel van deze mededeling

Met deze mededeling brengen wij de opbrengsten uit de gesprekken met het algemeen bestuur, inwoners, stakeholders en medewerkers samen tot één gedeeld beeld van de maatschappelijke opgaven waarvoor Brabantse Delta staat. Dit beeld vormt een gemeenschappelijk en richtinggevend denkkader voor de beweging die wij maken in het Waterbeheerprogramma 2028-2033: van afzonderlijke thema's en maatregelen naar samenhangende maatschappelijke vraagstukken en bestuurlijke keuzes.

1. Wat zien wij als rode draad

De afgelopen maanden hebben bestuur, inwoners, maatschappelijke partners en medewerkers vanuit verschillende perspectieven meegedacht over de maatschappelijke opgaven in Midden- en West-Brabant en over de rol die Brabantse Delta daarin vervult. Daarbij zijn veel verschillende onderwerpen benoemd. Van klimaatverandering, droogte, zoetwaterbeschikbaarheid en waterkwaliteit tot woningbouw, landbouw, natuur, energie en digitale ontwikkelingen.

Deze onderwerpen staan niet op zichzelf. Zij zijn verbonden met bredere maatschappelijke ontwikkelingen die de komende decennia grote invloed hebben op de inrichting en het gebruik van ons gebied, de verwachtingen richting overheden en de manier waarop wij onze taken uitvoeren. Achter de verschillende thema's gaat een aantal samenhangende maatschappelijke opgaven schuil die richtinggevend zijn voor het waterbeheer en voor de bijdrage die Brabantse Delta daaraan levert.

Wij herkennen daarin de volgende maatschappelijke opgaven.

Ruimte voor water
Midden- en West-Brabant staat voor een groeiende stapeling van ruimtevragen. Woningbouw, landbouw, natuur, energie, economie, infrastructuur en water vragen allemaal ruimte, terwijl de beschikbare ruimte niet meegroeit. De vraag hoe functies in de toekomst worden gecombineerd en welke keuzes daarbij nodig zijn vanuit water en bodem, wordt daarmee steeds belangrijker.

Schoon en voldoende water voor mens, natuur en economie
Waterkwaliteit en waterbeschikbaarheid staan onder druk en raken steeds meer verweven met vraagstukken rondom gezondheid, natuur, landbouw, economie en leefomgeving. De uitdaging is niet alleen om te voldoen aan wettelijke doelen, maar vooral om te zorgen voor een watersysteem dat ook op langere termijn voldoende en schoon water kan leveren voor mens, natuur en economische ontwikkeling.

Weerbaar blijven in een wereld vol onzekerheden
Waterveiligheid gaat in de kern over veilig kunnen wonen, werken en leven in een gebied waar water altijd dichtbij is. Die opgave blijft onverminderd belangrijk, maar wordt breder. Klimaatverandering, extremere weersomstandigheden, afhankelijkheid van energie en digitale systemen, geopolitieke ontwikkelingen en andere maatschappelijke onzekerheden vergroten de kwetsbaarheid van onze samenleving. De opgave verschuift daardoor van alleen beschermen naar ook aanpassen, risico's beheersen en herstellen wanneer grenzen worden bereikt. De weerbaarheid van het watersysteem, de leefomgeving en vitale voorzieningen wordt daarmee steeds belangrijker.

Een nieuwe werkelijkheid voor de waterbeheerder
De maatschappelijke opgaven worden steeds omvangrijker en complexer, terwijl geld, mensen, ruimte en uitvoeringskracht niet onbeperkt beschikbaar zijn. Tegelijk raken keuzes over water steeds vaker aan andere maatschappelijke belangen en nemen de verwachtingen richting overheid toe. Daardoor verandert ook de positie van Brabantse Delta. Naast beheerder en uitvoerder worden wij steeds vaker gevraagd om vroegtijdig mee te denken, richting te geven en vanuit het water- en bodemsysteem bij te dragen aan keuzes over de toekomst van ons gebied. Uitvoerbaarheid, betaalbaarheid, draagvlak en legitimiteit worden daarmee steeds belangrijkere voorwaarden voor het succesvol uitvoeren van onze taken.

2. Welke beweging maken wij in het waterbeheerprogramma

De maatschappelijke opgaven waarvoor Brabantse Delta staat, laten zich steeds minder benaderen vanuit afzonderlijke taken of beleidsvelden. Vraagstukken rond waterveiligheid, waterkwaliteit, droogte, natuur, landbouw, woningbouw, energie en economie raken steeds sterker met elkaar verweven. Keuzes op het ene terrein hebben directe gevolgen voor het andere en moeten allemaal een plaats krijgen in hetzelfde geografische gebied.

Daarom maken wij in het nieuwe waterbeheerprogramma een beweging van een taakgerichte naar een meer samenhangende benadering van waterbeheer. De basis van onze benadering is een robuust water- en bodemsysteem. Niet de afzonderlijke maatregel staat centraal, maar de bijdrage aan een robuust, veilig, gezond en veerkrachtig Midden- en West-Brabant.

Dat betekent bijvoorbeeld dat wij waterveiligheid niet alleen benaderen vanuit dijken en keringen, maar ook vanuit de inrichting en weerbaarheid van gebieden. Dat wij waterkwaliteit en biodiversiteit niet alleen zien als een wettelijke opgave, maar als voorwaarde voor een gezonde leefomgeving, een robuuste natuur en een toekomstbestendige economie. En het betekent ook dat wij de waterketen steeds nadrukkelijker beschouwen als een strategische schakel in de watercyclus: een plek waar opgaven rond waterkwaliteit, zoetwaterbeschikbaarheid, energie, circulariteit en klimaat samenkomen. Dat wij bij keuzes over ruimte, landbouw, natuur en verstedelijking steeds nadrukkelijker kijken naar het functioneren van het water- en bodemsysteem als geheel.

Ook thema's die door al onze taken heen lopen krijgen een duidelijke plek in het waterbeheerprogramma. Werken aan biodiversiteit, circulariteit en duurzame bedrijfsvoering zijn geen losse aanvulling op onze watertaken. Zij zijn nodig om deze taken goed en volgens wet- en regelgeving te kunnen uitvoeren en dragen bij aan een veilig, gezond en veerkrachtig watersysteem. Innovatie en digitalisering zijn belangrijke middelen om tot oplossingsrichtingen te komen voor complexe, samenhangende opgaven. Zij helpen ons om nieuwe inzichten te ontwikkelen, anders samen te werken en beter gebruik te maken van data en technologie.

Door maatschappelijk opgaven te verbinden met samenhangende keuzes en doelen beschrijven we in het waterbeheerprogramma niet alleen wat Brabantse Delta doet, maar geven wij op strategisch niveau richting. Die richting helpt ons om de komende periode (verder) te werken aan maatregelen die nodig zijn om ons gebied ook in de toekomst leefbaar, aantrekkelijk en weerbaar te houden.

Tot slot

De maatschappelijke opgaven waarvoor Brabantse Delta staat zijn niet nieuw, maar hun onderlinge samenhang, omvang en urgentie nemen toe. Tegelijk worden de keuzes die daaruit voortvloeien steeds zichtbaarder in de inrichting van ons gebied en in het dagelijks leven van inwoners, bedrijven en maatschappelijke organisaties.

Met deze mededeling brengen wij de rode draad uit de gesprekken en participatie (tot nu toe) bijeen tot één gedeeld beeld van de ontwikkelingen die richtinggevend zijn voor de toekomst van het waterbeheer. De vergadering van de commissie Bestuur, Strategie en Innovatie van 14 oktober biedt ons vervolgens de gelegenheid om hierover met elkaar beeldvormend in gesprek te gaan en zo een gezamenlijk vertrekpunt te creëren voor de verdere ontwikkeling van het Waterbeheerprogramma 2028-2033.

Datum: 29 september 2026